

**Încheiere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din 05 august 2025 și
Sesizarea****De la :** Vladislava Zidrascu

mie., 06 aug., 2025 12:58

Subiect : Încheiere privind ridicarea excepției de
neconstituționalitate din 05 august 2025 și Sesizarea

3 fișiere atașate

Către : secretariat <secretariat@constcourt.md>

Bună ziua.

Prin prezenta, Judecătoria Ungheni, (instanța de insolvență), Vă expediază atașat pentru informare încheierea nr. 2i-33/2025 din 05 august 2025 și sesizarea prin care s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de către reprezentantul contestatarului, avocatul Maria Cănișev, în procedura de examinare a cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor, în cauza de insolvență inițiată la cererea introductivă a debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind intentarea procesului de insolvență.

Solicităm respectuos confirmarea recepționării.

Cu mulțumiri,

Grefier: Vladislava ZIDRAȘCU

- **Î excep constitut cerere anul hotăr ad. credit S.A. „COVOARE_UNGHENI”.pdf**
545 KB
- **Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.pdf**
817 KB
- **Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.pdf**
7 MB

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate

a textului de lege prevăzut la art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr.
149/2012 privind insolabilitatea

Prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

„28” iulie 2025

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Persoana Fizică (reprezentantul debitorului/administrator statutar S.A. Covoare Ungheni, în proces de insolabilitate)

1. Nume: Nicula
2. Prenume: Nicolas

A.3. Instanța de judecată

1. Judecătoria Ungheni
2. Complet de judecată: Judecător Racoviță Dumitru
3. mun. Ungheni, str. Națională 10/1
Telefon/Fax (0236) 2-25-54
E-mail: juncancelaria@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Cauza vizează examinarea legalității hotărârii adunării creditorilor S.A. „COVOARE-UNGHENI” privind intentarea procedurii falimentului, adoptată exclusiv prin votul a doi creditori garanțați, în pofida opțiunii exprimate de majoritatea celorlalți creditori prezenți, care au votat pentru continuarea procedurii prin restructurare, precum și în contradicție cu propunerea administratorului provizoriu.

Debitorul și-a manifestat în mod explicit intenția de restructurare încă din faza inițierii procedurii, iar raportul administratorului desemnat a indicat existența unei activități economice viabile, un patrimoniu valoros în sumă de peste 35 mil. euro, precum și perspective reale de redresare și de acoperire a creanțelor printr-un plan de reorganizare. Mai mult, conform aceluiași documente, debitorul se afla în continuare în activitate și realiza plăți curente către creditori.

În aceste condiții, opțiunea pentru faliment exprimată de cei doi creditori garanțați nu a avut ca fundament situația obiectivă a debitorului, perspectivele economice sau propunerile formulate în mod motivat de administratorul provizoriu. Cei doi creditori care au votat pentru faliment erau titularii unor creanțe garantate prin ipotecă asupra bunurilor debitorului, creanțe care, potrivit legii, se satisfac în mod prioritar, indiferent de procedura aplicată. Astfel, aceștia nu suportau un risc real asupra valorificării creanței lor, nici în cadrul restructurării, nici în cel al falimentului.

Decizia privind trecerea la procedura falimentului a fost posibilă în temeiul **art. 114 alin. (5) din Legea nr. 149/2012**, potrivit căruia, la adunarea de raportare, creditorii pun în discuție raportul administratorului și adoptă, în modul prevăzut la art. 57, una dintre următoarele hotărâri:

- a) de intentare a procedurii de restructurare a debitorului;
- b) de intentare a procedurii falimentului.

Această normă permite adoptarea hotărârii prin votul creditorilor prezenți, fără a condiționa votul de necesitatea raportării la conținutul raportului administratorului sau la interesul comun al tuturor categoriilor de creditori. Astfel, în lipsa unor filtre suplimentare, mecanismul decizional se bazează exclusiv pe principiul proporționalității valorii creanțelor cu drept de vot, permițând creditorilor garantați să decidă singuri asupra aplicării falimentului, chiar și în detrimentul unei majorități numerice a creditorilor chirografari sau a concluziilor tehnice ale administratorului.

Prin urmare, votul exprimat a fost unul **strict discreționar**, lipsit de o raportare rezonabilă la interesul colectiv al creditorilor sau la starea reală a debitorului. El nu a urmărit o soluție echilibrată sau funcțională pentru procedura de insolvență, ci a impus un rezultat în detrimentul debitorului și al creditorilor chirografari, ale căror creanțe nu beneficiază de garanții reale și a căror satisfacere în cazul falimentului este profund afectată.

Această disproporție este cu atât mai semnificativă cu cât votul decisiv aparține unei minorități din punct de vedere numeric, în timp ce majoritatea absolută a creditorilor prezenți – inclusiv instituții publice precum Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale – și-au exprimat sprijinul pentru restructurare. În mod evident, această majoritate era direct interesată de menținerea activității debitorului, întrucât doar prin valorificarea treptată a patrimoniului și prin menținerea fluxurilor economice ar fi putut fi satisfăcute creanțele chirografare.

Hotărârea privind trecerea la faliment a fost astfel adoptată **contrar intenției colective a majorității creditorilor și fără a reflecta realitatea economică prezentată în raportul administratorului**. Aceasta a fost rezultatul exclusiv al ponderii superioare de vot atribuite creanțelor garantate, în lipsa unor garanții de echilibru decizional sau de protecție pentru ceilalți participanți la procedură.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect **verificarea constituționalității prevederilor art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149 din 29.06.2012 privind insolvențabilitatea**, întrucât acestea, primate cumulativ și sistemic, creează un mecanism decizional arbitrar și disproporționat, în cadrul căruia poate fi aplicată procedura falimentului asupra unui debitor solvabil, fără ca instanța să

dispună de pârghii legale suficiente pentru a controla temeinicia și proporționalitatea unei astfel de decizii.

Mai exact, se solicită Curții să verifice compatibilitatea acestor norme cu prevederile și valorile constituționale privind:

- **accesul efectiv la justiție** (art. 20 din Constituție);
- **dreptul la proprietate** și protecția patrimoniului debitorului (art. 46);
- **egalitatea părților în proceduri colective** (art. 16);
- **exigențele de calitate a legii și securitatea juridică** (art. 23);
- **proporționalitatea măsurilor și protecția drepturilor fundamentale** (art. 54).

1. Art. 114 alin. (5):

„La adunarea de raportare, creditorii pun în discuție raportul administratorului insolvenței și adoptă, în modul stabilit la art. 57, una din următoarele hotărâri:

- a) de intentare a procedurii de restructurare a debitorului;*
- b) de intentare a procedurii falimentului.”*

Prevederea art. 114 alin. (5) din Legea nr. 149/2012 permite ca decizia privind aplicarea falimentului – o măsură cu efect ireversibil asupra existenței și patrimoniului debitorului – să fie luată prin simpla aplicare a **votului valoric** al creditorilor prezenți, conform regulilor generale de la art. 57. Această formulare legală nu prevede **niciun criteriu de substanță**, nu impune luarea în considerare a **raportului administratorului** desemnat de instanță, nici nu prevede o **analiză proporțională** sau un **control judiciar de fond** asupra temeiniciei votului adoptat.

Această modalitate de decizie ignoră profund realitatea structurii masei credale și **inegalitatea de influență a diferitelor categorii de creditori**. Astfel, **creditorii care dețin creanțe valorice mici**, cum sunt de regulă **salariații, mici prestatori de servicii, întreprinderile mici, autoritățile publice**, nu au capacitate reală de a influența soluția adunării. Chiar dacă aceștia ar reprezenta numeric o majoritate covârșitoare, votul lor este irelevant atâta timp cât **nu ating un prag valoric majoritar**.

2. Art. 114 alin. (6):

„Prima la vot se pune propunerea susținută de administratorul insolvenței. Neaprobarea de către adunarea creditorilor a procedurii propuse de administratorul insolvenței are ca efect intentarea față de debitor a următoarei proceduri fără a fi pusă separat la vot.”

Această dispoziție are caracter automat și impune o soluție procedurală (de regulă – falimentul), **fără deliberare, fără justificare și fără vot distinct**, în cazul în care nu este aprobată propunerea administratorului. Legea nu prevede nicio posibilitate de a verifica discreția votului exprimat, nu oferă instanței niciun rol în examinarea circumstanțelor de fond și transformă opțiunea procedurală într-un rezultat impus de o minoritate, posibil lipsită de interes economic direct (cum este cazul creditorilor garantați).

3. Art. 114 alin. (7):

„În cazul în care adunarea de raportare a creditorilor hotărăște restructurarea debitorului, hotărârea se confirmă în cel mult 5 zile de către instanța de insolvabilitate, care, prin încheiere motivată, dispune intentarea procedurii de restructurare...”

Această normă reglementează în mod expres doar ipoteza în care este votată restructurarea. În schimb, **nu reglementează în mod simetric** situația în care este votat falimentul, iar raportul administratorului și materialele dosarului arată că debitorul este solvabil și aflat în activitate. Nu se indică dacă instanța poate refuza validarea hotărârii adunării creditorilor sau dacă este obligată să dispună falimentul indiferent de context.

Această lipsă de simetrie normativă afectează claritatea și completitudinea reglementării și generează un vid legislativ în detrimentul debitorului și al principiului egalității armelor în procedura colectivă.

4. Art. 114 alin. (9):

„În cazul în care adunarea creditorilor aprobă propunerea administratorului insolvabilității de încetare a activității întreprinderii insolvabile, instanța de insolvabilitate decide, prin încheiere, continuarea procedurii de insolvabilitate și intrarea în faliment a debitorului...”

Această normă reglementează expres situația în care **administratorul propune falimentul**, iar creditorii aprobă această propunere. Se prevede în mod expres că instanța urmează să dispună intentarea procedurii de faliment.

Însă legea **nu prevede în mod corespunzător situația inversă** – în care **administratorul propune restructurarea**, dar creditorii votează pentru faliment. În absența unei reglementări clare asupra obligațiilor și marjei de apreciere a instanței în acest scenariu, se ajunge la un dezechilibru normativ care **sacrifică viabilitatea economică a debitorului în favoarea unei soluții automate, impuse prin vot valoric**, fără filtru de legalitate și proporționalitate.

Concluzie asupra obiectului sesizării

Se solicită, în consecință, Curții Constituționale să supună controlului de constituționalitate prevederile art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149/2012 privind insolabilitatea, întrucât:

- Permite adoptarea unei măsuri de faliment prin votul discreționar al creditorilor garanțați, fără analiză de fond și fără verificare judiciară;
- Nu impune creditorilor obligația de a fundamenta opțiunea procedurală în raport cu propunerea administratorului și cu situația debitorului;
- Nu oferă instanței atribuții de control în cazul respingerii propunerii de restructurare;
- Creează o disproporție de tratament între situația în care se propune restructurarea și cea în care se propune falimentul;
- Încalcă cerințele de claritate, coerență și completitudine ale legii.

Astfel, se pune în discuție **neconformitatea acestor prevederi cu art. 20, art. 23, art. 46, art. 54 și art. 16 din Constituția Republicii Moldova**, în componenta garanțiilor procedurale, proporționalității măsurilor și protecției efective a interesului legitim al debitorului și al creditorilor chirografari în cadrul unei proceduri colective.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din constituție

Dispozițiile art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149/2012 privind insolabilitatea, analizate sistemic, ridică serioase dubii de constituționalitate întrucât, în forma și aplicarea lor actuală, afectează grav drepturile fundamentale protejate de Constituția Republicii Moldova, în special în ceea ce privește accesul la o procedură judiciară echitabilă, egalitatea în fața legii, dreptul de proprietate, precum și proporționalitatea măsurilor aplicate în cadrul procedurii colective.

1. Articolul 20 din Constituție – Accesul liber la justiție

Conform art. 20 alin. (1) din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor de judecată competente împotriva actelor care încalcă drepturile, libertățile și interesele sale legitime. În contextul procedurii de insolabilitate, debitorul – parte în cadrul unui proces judiciar – trebuie să dispună de mijloace reale de apărare împotriva unei decizii colective care ar putea conduce la lichidarea sa totală, în mod ireversibil.

Art. 114 alin. (5) și (6) permite ca falimentul să fie aplicat în temeiul unui **vot valoric formal**, în care nu este prevăzută **nicio obligație a creditorilor de a ține cont de propunerea administratorului**, de situația reală a debitorului sau de viabilitatea economică a întreprinderii. Mai mult, instanța de insolabilitate nu are niciun rol de control sau de validare în cazul respingerii restructurării,

ceea ce transformă procedura într-o **formalitate lipsită de conținut judiciar efectiv**.

Astfel, debitorul este lipsit de acces la o decizie judiciară proporțională, analizată pe fond, în pofida faptului că procedura afectează în mod direct însăși existența juridică a sa și patrimoniul pe care îl administrează.

2. Articolul 46 din Constituție – Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

Dreptul de proprietate este garantat prin Constituție, inclusiv în ceea ce privește dreptul de folosință, administrare și conservare a patrimoniului. Procedura falimentului presupune, prin natura sa, **lichidarea forțată a bunurilor debitorului**, dizolvarea întreprinderii și pierderea controlului asupra activelor.

Adoptarea unei astfel de măsuri – fără ca propunerea administratorului de a merge pe restructurare să fie examinată de instanță, iar votul creditorilor să fie supus unei verificări de fond – **generează o ingerință gravă în dreptul de proprietate al debitorului**, care este lipsit de orice posibilitate de a demonstra că are capacitate de redresare.

Această restrângere nu este justificată de nicio analiză de necesitate sau proporționalitate, astfel cum impune art. 54 din Constituție, și echivalează cu o **expropriere indirectă**, fără despăgubire, fără cauză de utilitate publică și fără intervenția autorității judiciare în mod efectiv.

3. Articolul 16 din Constituție – Egalitatea în drepturi

Principiul egalității presupune tratament egal în fața legii pentru toate persoanele aflate în situații comparabile. Art. 114 alin. (5) și (6) consacră o **formulă de vot exclusiv valorică**, aplicabilă la decizia asupra aplicării falimentului, ceea ce conduce la **excluderea efectivă a creditorilor cu creanțe mici**, cum ar fi **salariații sau creditorii chirografari de rang inferior**, de la influențarea soluției adoptate.

Acești creditori, deși reprezintă frecvent o **majoritate numerică**, nu dispun de pârghii pentru a se opune votului unor creditori garantați care dețin creanțe mari, dar nu sunt afectați în niciun fel de opțiunea între faliment și restructurare. Astfel, votul este decisiv în mâinile unei minorități privilegiate valoric, **fără ca interesul colectiv să fie echilibrat în procesul decizional**.

În mod ironic, salariații – titulari ai unor drepturi sociale și economice garantate – **nu pot influența deloc decizia de principiu privind continuarea activității debitorului**, deși această decizie le afectează direct locul de muncă și recuperarea drepturilor salariale. Acest tratament neuniform încalcă standardele constituționale ale egalității.

4. Articolul 54 din Constituție – Proporționalitatea restrângerii drepturilor

Art. 54 alin. (2) și (4) impune ca orice măsură care restrânge drepturi să fie proporțională, necesară și să nu afecteze însăși existența dreptului. Procedura reglementată de art. 114 alin. (5)–(6) permite adoptarea falimentului fără controlul instanței, fără analiză de fond și fără consultarea activă a tuturor categoriilor de creditori. În lipsa unui mecanism de filtrare sau de corectare, o astfel de măsură radicală nu poate fi considerată proporțională și necesară în sens constituțional.

Mai mult, normele analizate nu instituie un **echilibru procedural minim** între părți și **nu prevăd posibilitatea controlului judecătoresc asupra caracterului abuziv sau arbitrar al votului creditorilor**, deși efectul acestei decizii este echivalent cu dizolvarea și lichidarea silită a întreprinderii.

5. Articolul 23 din Constituție – Calitatea legii

Conform acestui articol, legea trebuie să fie clară, previzibilă și accesibilă. Art. 114 prezintă o **serie de incoerențe și omisiuni esențiale**, în special:

- nu reglementează ce se întâmplă când administratorul propune restructurarea, iar creditorii votează pentru faliment;
- nu stabilește competențele instanței în cazul în care propunerea administratorului este respinsă;
- creează o asimetrie legislativă între alin. (7) (care prevede confirmarea restructurării de către instanță) și alin. (9) (care reglementează doar cazul în care este propus falimentul).

Aceste omisiuni generează **incertitudine juridică**, practici neunitare și imposibilitatea părților de a anticipa efectele procedurale ale votului exprimat în cadrul adunării.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Aplicarea coroborată a art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149/2012 în cazul S.A. „COVOARE-UNGHENI” a avut ca efect declanșarea procedurii falimentului în temeiul votului exprimat de doar doi creditori garantați, în pofida votului majoritar numeric al celorlalți creditori și contrar propunerii administratorului desemnat, care a recomandat continuarea prin restructurare.

În mod concret, debitorul se afla în activitate, deținea un patrimoniu evaluat la peste 35 mil. euro și avea capacitate reală de redresare. Cu toate acestea, decizia de faliment a fost luată în virtutea prevederii formale conform căreia „neaprobarea propunerii administratorului atrage aplicarea următoarei

proceduri” – adică falimentul – fără control judiciar și fără filtrul proporționalității.

Această situație a produs consecințe directe și grave atât față de **debitor**, cât și față de **ceilalți creditori**, în special cei cu creanțe mici, precum salariații sau creditorii chirografari, care nu au putut influența în niciun mod decizia.

Astfel, sunt incidente următoarele încălcări ale Constituției:

Încălcarea art. 20 din Constituție – Dreptul la justiție efectivă

I. Fundamentul constituțional

Potrivit art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova:

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

Această normă constituțională consacră un **drept fundamental la protecție jurisdicțională efectivă**, garantând tuturor participanților la proceduri judiciare – inclusiv în procedurile colective de insolvabilitate – **accesul la o instanță care să examineze fondul cauzei, să asigure echilibrul părților și să corecteze eventualele abuzuri**. Dreptul la justiție nu poate fi formal sau iluzoriu, ci trebuie să fie **practic, real și eficient**, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale și standardele CEDO.

II. În raport cu debitorul S.A. „COVOARE-UNGHENI”

1. **Debitorul este parte într-o procedură judiciară complexă**, în care se decide nu doar asupra pasivelor sale, ci asupra **însăși supraviețuirii sale ca persoană juridică**. Procedura falimentului nu este o simplă etapă administrativă, ci o măsură extremă, cu efecte ireversibile: dizolvarea, lichidarea patrimoniului, pierderea calității de subiect de drept.
2. Potrivit art. 114 alin. (1)–(3) din Legea nr. 149/2012, administratorul desemnat de instanță este obligat să întocmească un **raport asupra stării debitorului**, indicând dacă există sau nu posibilitate reală de restructurare. Acest raport este documentul profesional central, menit să fundamenteze decizia privind direcția procedurii.
3. Cu toate acestea, **art. 114 alin. (5) și (6)** deturneză complet această logică: decizia este lăsată exclusiv în sarcina creditorilor, care votează „în modul prevăzut la art. 57”, adică **prin vot valoric (un leu = un vot)**, fără nicio obligație de a se raporta la raportul administratorului, la starea debitorului sau la principiile de echitate procedurală.
4. **Mai grav, instanța de insolvabilitate nu este abilitată să controleze fondul votului**, să verifice discreția acestuia sau să refuze intentarea

procedurii falimentului chiar și în cazul în care din raport rezultă cu claritate că debitorul este solvabil și apt de redresare.

5. Această arhitectură legislativă îl **lipsește pe debitor de orice mijloc de apărare efectivă împotriva unei decizii colective care îl lichidează juridic și economic**, fără control judiciar, fără dezbateri reală, fără o examinare a proporționalității măsurii.
6. În cazul concret al S.A. „**COVOARE-UNGHENI**”, administratorul a prezentat un raport ce demonstra activitatea continuă a debitorului, existența unui patrimoniu substanțial (peste 35 mil. euro) și capacitatea reală de restructurare. Cu toate acestea, prin votul exclusiv a doi creditori garantați, s-a decis aplicarea procedurii falimentului, iar instanța a fost lipsită de orice competență de a evalua temeinicia și echitatea acestei decizii.

Această stare de fapt contravine flagrant art. 20 din Constituție, transformând procedura într-un automatism procedural, în care **instanța este lipsită de orice rol decizional substanțial**, iar debitorul – de orice apărare efectivă.

III. În raport cu creditorii chirografari (salariați, mici furnizori, autorități)

1. În cadrul procedurii colective, creditorii chirografari constituie o categorie distinctă, adesea vulnerabilă – **în special salariații, furnizorii mici de bunuri sau servicii, ori instituțiile publice cu creanțe sociale**.
2. Deși acești creditori **pot participa la adunare și pot vota**, votul lor este **lipsit de efect juridic** dacă nu cumulează o valoare majoritară în totalul creanțelor. Astfel, chiar și o majoritate numerică sau socială a creditorilor chirografari poate fi învinsă de o **minoritate valorică**, compusă din 1–2 creditori garantați.
3. În cazul falimentului, creanțele chirografare sunt cele mai afectate, întrucât ele sunt satisfăcute **după valorificarea completă a garanțiilor reale**. Singura procedură care le-ar permite recuperarea creanței în mod gradual este restructurarea – însă creditorii chirografari **nu au capacitate reală de a impune această soluție**.
4. În plus, legea **nu le oferă creditorilor chirografari niciun mecanism de contestare sau de protecție procedurală** împotriva unui vot discreționar al creditorilor garantați. Instanța nu este abilitată să cenzureze motivarea votului, să analizeze disproporția acestuia sau să refuze falimentul în favoarea unui interes colectiv mai larg.
5. Astfel, în lipsa unui vot pe clase (așa cum este prevăzut pentru aprobarea planului de restructurare), **creditorii chirografari sunt lipsiți de acces la o cale eficientă de a-și apăra dreptul de creanță**, iar protecția lor legală este doar teoretică.

Această situație încalcă art. 20 din Constituție, întrucât creditorilor chirografari nu li se oferă acces la un mecanism jurisdicțional care să asigure apărarea intereselor lor economice în procedura colectivă.

Încălcarea art. 46 din Constituție – Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

I. Conținutul constituțional al dreptului la proprietate

Potrivit art. 46 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova:

„Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.”

Totodată, alin. (2) al aceluiași articol prevede:

„Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.”

Acest articol garantează atât **dreptul de proprietate în sens clasic (activ patrimonial)**, cât și **dreptul de creanță (dreptul de a pretinde o sumă de bani de la alt subiect de drept)**. Dreptul de proprietate nu este limitat la posesia bunurilor, ci include toate **atributele esențiale: posesia, folosința, dispoziția și protecția contra oricărei ingerințe arbitrare din partea statului sau a terților**, conform jurisprudenței constituționale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

II. Lichidarea patrimoniului în faliment = ingerință majoră în dreptul de proprietate

Procedura falimentului presupune, prin natura sa juridică și economică, **lichidarea forțată a patrimoniului debitorului**, dizolvarea persoanei juridice, pierderea dreptului de administrare asupra bunurilor și imposibilitatea de a desfășura activitate economică. Ea nu este o simplă etapă procedurală, ci reprezintă **încetarea definitivă a dreptului debitorului de a-și administra și conserva activul**, precum și **restrângerea brutală a drepturilor creditorilor de a recupera creanțele lor integral**.

O astfel de măsură trebuie să fie aplicată **excepțional, justificat, proporțional și sub controlul instanței**, mai ales în cazurile în care există o alternativă viabilă – cum este procedura de restructurare.

III. În cazul S.A. „COVOARE-UNGHENI”: lipsa oricărui control asupra lichidării patrimoniului

În cazul concret dedus judecății:

- Debitorul S.A. „COVOARE-UNGHENI” este un agent economic activ, cu un patrimoniu evaluat la peste 35 mil. euro;
- Administratorul desemnat de instanță a întocmit un raport detaliat care susținea restructurarea și demonstra capacitatea reală de redresare a întreprinderii;
- Propunerea de restructurare a fost respinsă de adunarea creditorilor, iar falimentul a fost votat exclusiv de doi creditori garantați, care nu au niciun risc patrimonial real – indiferent de procedura aplicată;
- Instanța de judecată nu a avut competența legală de a verifica temeinicia deciziei adunării și nici de a o respinge în temeiul constatării unei disproporții evidente sau a unei soluții nejustificate.

Prin urmare, decizia de lichidare a patrimoniului debitorului nu a fost rezultatul unei evaluări judiciare, nu a fost impusă de o stare de insolvabilitate ireversibilă și nu a fost justificată de niciun criteriu de necesitate.

Ea a fost pur și simplu impusă prin vot formal, fără drept de opoziție, fără drept la apărare efectivă, fără analiză a proporționalității – ceea ce constituie o ingerință nejustificată și excesivă în dreptul de proprietate al debitorului.

IV. Falimentul impus = echivalentul unei exproprieri indirecte, fără despăgubire și fără scop public

Conform art. 46 alin. (2) din Constituție, exproprierea este posibilă numai pentru o cauză de utilitate publică, stabilită prin lege, și cu despăgubire dreaptă și prealabilă.

Aplicarea procedurii falimentului asupra unei entități viabile economic, în lipsa unui motiv obiectiv sau a unei analize de fond, echivalează cu expropriere indirectă, întrucât:

- Debitorul pierde întregul său patrimoniu în mod forțat;
- Nu primește nicio compensație sau drept de recurs efectiv împotriva deciziei;
- Procedura nu este impusă în interesul public, ci în interesul unui număr restrâns de creditori privilegiați.

Jurisprudența CEDO a consacrat faptul că o ingerință severă în dreptul de proprietate, fără compensație și fără posibilitatea de a o contesta, poate fi echivalentă unei exproprieri de facto – deci contrară dreptului fundamental protejat.

V. Impactul asupra creditorilor: încălcarea dreptului de creanță ca formă de proprietate

Dreptul de creanță este protejat de art. 46 din Constituție și este recunoscut ca formă de proprietate. În procedura falimentului:

- **Creditorii chirografari**, în special **salariații**, dar și statul CNAS, SFS, **sunt afectați în mod ireversibil** – întrucât creanțele lor sunt satisfăcute doar în subsidiar, după acoperirea integrală a creanțelor garantate;
- Acești creditori **nu pot influența decizia procedurală** prin vot, întrucât nu dețin suficientă pondere valorică;
- În plus, nu le este oferită **nicio cale efectivă de a cere instanței reevaluarea deciziei adunării creditorilor**, chiar și în caz de disproporție evidentă între interesele economice implicate.

Prin urmare, și în privința creditorilor, reglementarea contestată **afectează dreptul de proprietate asupra creanței**, lipsindu-i de garanțiile constituționale corespunzătoare.

VI. Concluzie: ingerință gravă, disproporționată și lipsită de fundament legal în dreptul de proprietate

În ansamblu, prevederile art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149/2012 permit adoptarea unei decizii cu efecte de structurante – falimentul debitorului – fără: justificare economică; control de legalitate și proporționalitate din partea instanței; posibilitate efectivă de opoziție sau apărare; compensație sau reparație.

Această arhitectură legislativă **încalcă în mod flagrant art. 46 din Constituție**, transformând dreptul de proprietate într-un drept lipsit de garanții reale și expus voinței discreționare a unor participanți privilegiați în procedură.

Încălcarea art. 16 din Constituție – Egalitatea în drepturi

I. Fundamentul constituțional

Potrivit **art. 16 alin. (2)** din Constituția Republicii Moldova:

„Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Acest principiu consacră **egalitatea formală și substanțială în fața legii**, impunând statului obligația de a garanta tratamentul egal al persoanelor aflate în situații comparabile. În materie de procedură judiciară – inclusiv în materia procedurilor colective de insolvabilitate – această egalitate presupune **acces**

egal la participare decizională, protecție juridică efectivă și șanse echilibrate de exercitare a drepturilor procesuale.

II. Inegalitatea reglementată prin art. 114 alin. (5) și (6) din Legea nr. 149/2012

Dispozițiile art. 114 alin. (5) și (6) prevăd că, în cadrul adunării de raportare a creditorilor, **hotărârea privind procedura aplicabilă debitorului (restructurare sau faliment) se adoptă:**

- „în modul stabilit la art. 57” – adică prin **vot valoric**: „un leu creanță = un vot”;
- în cazul respingerii propunerii administratorului, se aplică în mod **automat procedura alternativă**, fără vot distinct și fără evaluare judiciară a proporționalității.

Această formulă de vot conduce la o realitate juridică și procedurală profund inegală: **nu contează câți creditori votează pentru o soluție, ci doar cât valorează creanțele celor care votează.**

III. Impactul asupra creditorilor cu creanțe mici – inegalitate funcțională în procesul decizional

În practică, sistemul de vot prevăzut de art. 57, aplicat la art. 114, creează o **inegalitate de influență** între creditorii cu creanțe mari și cei cu creanțe reduse (de regulă chirografari):

- Creditorii garantați – bănci comerciale, instituții financiare, leasing – dețin frecvent creanțe mari, protejate prin garanții reale;
- Creditorii chirografari – **salariați**, întreprinderi mici, prestatori locali, furnizori, autorități publice (CNAS, SFS) – dețin creanțe reduse individual, dar adesea formează **majoritatea numerică**.

Deși acești creditori sunt parte în procedură, în realitate ei **nu dispun de nicio pârghie pentru a influența decizia privind continuarea activității debitorului**, care le afectează **direct dreptul la muncă, la recuperarea creanței sau la supraviețuirea economică.**

Aceasta înseamnă o **excludere funcțională a acestor categorii de creditori din procesul decizional**, în condițiile în care drepturile lor sunt cel mai puternic afectate de alegerea între faliment și restructurare.

IV. Tratamente inegale între categorii de creditori aflate în situații comparabile

1. Creditorii garantați dispun de **putere decizională absolută** prin vot valoric, chiar dacă interesul lor este **neutrul** (ei își satisfac creanța în orice procedură, din bunurile garantate);
2. Creditorii chirografari, deși au interes vital (în special în restructurare), **sunt lipsiți de orice instrument de influențare reală a deciziei**;
3. Salariații, protejați de legea muncii și de standarde internaționale, **nu pot influența deloc decizia privind continuarea activității întreprinderii**, deși această decizie le afectează **locul de muncă, salariul și pensia**;
4. Toți acești creditori **nu beneficiază de un vot pe clase** (precum în cazul votării planului de restructurare), care le-ar permite exprimarea voinței în mod organizat și echilibrat, cu protecție procedurală individualizată.

Rezultatul este o **concentrare a deciziei în mâinile unei minorități valorice**, lipsită de risc și lipsită de obligația de a justifica decizia.

V. Comparația cu votul pe clase la aprobarea planului – dovada posibilității tratamentului egal

Este relevant de menționat că în **procedura de votare a planului de restructurare**, Legea nr. 149/2012 (art. 202–203) impune: constituirea **claselor de creditori**; vot separat pe clase, fiecare clasă cu mecanism propriu de aprobare; reguli de protecție contra discriminării între clase; confirmare judecătorească a planului, cu posibilitate de cram-down.

Prin urmare, **legislatorul a recunoscut explicit necesitatea protejării categoriilor vulnerabile de creditori în deciziile majore** privind evoluția procedurii. În schimb, în cazul art. 114 – unde se decide dacă debitorul mai poate exista – acest principiu **nu este aplicat**.

Această **inconsecvență legislativă** în aplicarea tratamentului egal în cadrul aceleiași proceduri (restructurare vs. faliment) este **irațională și discriminatorie**, încălcând art. 16 din Constituție.

VI. Standardele Curții Constituționale și CEDO privind egalitatea de tratament

Curtea Constituțională a statuat că:

„Egalitatea în fața legii nu presupune uniformitate, ci impune ca persoane aflate în situații comparabile să fie tratate egal, iar tratamentul diferit să fie justificat printr-un scop legitim și proporțional.”

În contextul dat:

- Creditorii chirografari sunt în situație comparabilă cu creditorii garantați (ambii sunt părți în procedura colectivă);
- Tratamentele aplicate sunt vădit inegale: unii decid totul, alții nu pot decide nimic;
- Nicio justificare constituțională nu explică de ce salariații, autoritățile publice sau furnizorii nu pot influența soarta procedurii, în timp ce doi creditori mari pot impune lichidarea debitorului împotriva voinței majorității.

VII. Concluzie: excluderea funcțională a creditorilor chirografari = încălcarea art. 16 din Constituție

Dispozițiile art. 114 alin. (5) și (6) creează o **inegalitate structurală în participarea creditorilor la luarea deciziilor**:

- Ignoră proporționalitatea intereselor economice;
- Oferă vot decisiv unor participanți care nu suportă consecințele măsurii;
- Exclud de facto majoritatea numerică și categoriile protejate (salariați);
- Nu prevăd nicio compensație printr-un vot pe clase sau un control judiciar ulterior.

Această reglementare **încalcă principiul egalității în drepturi** și transformă procedura colectivă într-un **instrument inechitabil, concentrat în mâinile unui grup restrâns**, lipsit de obligații și responsabilități reale.

Încălcarea art. 54 din Constituție – Proporționalitatea restrângerii exercițiului unor drepturi

I. Fundamentul constituțional

Art. 54 din Constituția Republicii Moldova reglementează limitele în care pot fi restrânse drepturile și libertățile fundamentale. Potrivit alin. (2) și alin. (4):

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice [...] sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Aceste prevederi consacără principiul **proporționalității** ca exigență constituțională de bază în raport cu orice măsură care afectează exercițiul unui drept fundamental – fie că este vorba despre dreptul de proprietate, accesul la justiție, egalitatea în drepturi sau alt drept afectat în cadrul unei proceduri colective de insolvabilitate.

II. Analiza caracterului restrictiv al dispozițiilor din art. 114 alin. (5)–(6)

Aplicarea prevederilor art. 114 alin. (5) și (6) din Legea nr. 149/2012 are un efect direct de **restrângere a mai multor drepturi fundamentale**, printre care:

- **dreptul de proprietate al debitorului**, întrucât prin votul colectiv se poate decide lichidarea forțată a patrimoniului său;
- **dreptul de creanță al creditorilor chirografari**, care sunt lipsiți de orice protecție procedurală;
- **accesul efectiv la justiție**, deoarece instanța nu are un rol activ în examinarea deciziei colective;
- **egalitatea procedurală între creditori**, fiind anulat prin mecanismul de vot pur valoric.

Decizia de aplicare a falimentului – care este cea mai gravă măsură procedurală în dreptul insolvabilității – este luată **fără analiză de fond, fără consultare judiciară, fără evaluare a efectelor sociale sau economice ale acestei decizii**. Acest mecanism nu este însoțit de nicio garanție legală de echilibru sau control – nici în privința motivelor deciziei, nici în privința ponderii intereselor afectate.

III. Testul de proporționalitate – aplicabilitatea în prezenta cauză

Conform jurisprudenței constituționale și a standardelor internaționale, evaluarea proporționalității unei restrângeri implică analiza a **patru componente fundamentale**:

1. **Legalitatea măsurii** – este prevăzută de lege?
2. **Scopul legitim** – urmărește un obiectiv constituțional justificat?
3. **Necesitatea măsurii într-o societate democratică** – este indispensabilă?
4. **Proporționalitatea în sens restrâns** – este echilibrată în raport cu interesele afectate?

Aplicând aceste criterii în cazul prevederilor art. 114 alin. (5)–(6):

1. Legalitatea formală

→ Da, măsura este prevăzută de lege (art. 114 și art. 57 din Legea nr. 149/2012). Însă **legalitatea formală nu este suficientă** în lipsa celorlalte condiții de fond, cum sunt scopul legitim și proporționalitatea propriu-zisă.

2. Scopul legitim

→ Se poate admite că, în abstract, procedura falimentului are un scop legitim – **eficientizarea valorificării activelor debitorului aflat în incapacitate de plată**. Însă în cazul dat, falimentul este aplicat **independent de existența unei stări de insolvabilitate ireversibile**, exclusiv ca efect al respingerii propunerii administratorului, **fără a verifica dacă scopul urmărit este cu adevărat necesar și util** în cazul concret.

3. Necesitatea măsurii

→ Aplicarea falimentului trebuie să fie justificată prin lipsa altor soluții viabile. În cazul S.A. „COVOARE-UNGHENI”, administratorul desemnat a constatat existența unei capacități reale de redresare, cu activitate economică în curs, patrimoniu considerabil și capacitate de plată.

→ Cu toate acestea, decizia de intentare a falimentului s-a luat exclusiv prin votul a doi creditori garantați, **care nu sunt afectați de alegerea procedurii**, și fără nicio analiză obiectivă sau control de proporționalitate.

Această situație **nu justifică aplicarea celei mai grave măsuri procedurale**, în lipsa unei necesități obiective și fără examinarea alternativelor.

4. Proporționalitatea în sens restrâns

→ Efectul deciziei este **extrem și ireversibil**: lichidarea forțată a întreprinderii, pierderea locurilor de muncă, imposibilitatea debitorului de a-și conserva patrimoniul, anularea posibilității creditorilor chirografari de a-și recupera creanțele.

→ În același timp, interesul creditorilor garantați este **integral protejat prin regimul de prioritate** la valorificarea bunurilor gajate – indiferent de procedura aplicabilă.

Astfel, **interesul unei minorități fără risc este pus deasupra interesului colectiv al creditorilor și al debitorului**, în absența unei balanțe rezonabile. Nu există nicio evaluare dacă decizia produce mai mult prejudiciu decât beneficiu. În consecință, **măsura nu este proporțională cu scopul urmărit și depășește limita justificată a ingerinței într-un stat de drept**.

IV. Lipsa garanțiilor suplimentare – încălcarea suplimentară a art. 54

Art. 114 alin. (5)–(6) nu instituie niciun mecanism de:

- **consultare a instanței asupra motivării votului;**
- **filtru de legalitate asupra deciziei adunării;**
- **drept de opoziție al debitorului sau al creditorilor minoritari;**
- **vot pe clase, care să echilibreze influența creditorilor.**

În lipsa acestor garanții minime, măsura adoptată în baza art. 114 alin. (5)–(6) **atinge însăși existența drepturilor afectate**, fără a respecta cerințele de limitare prevăzute de art. 54 alin. (4) din Constituție.

V. Concluzie: măsura este nejustificată, disproporționată și excesivă

În concluzie, dispozițiile contestate din Legea nr. 149/2012 permit:

- aplicarea unei măsuri grave și ireversibile (falimentul),
- fără verificarea necesității,
- fără echilibru procedural,
- fără drept la apărare efectivă,
- și fără intervenția instanței.

Acest mecanism legislativ **nu respectă testul constituțional al proporționalității**, afectează grav drepturi fundamentale și plasează decizia exclusiv în mâinile unei minorități valorice, fără criterii, fără responsabilitate, fără remediu.

Astfel, prevederile art. 114 alin. (5) și (6) **încalcă art. 54 din Constituția Republicii Moldova** și trebuie supuse controlului de constituționalitate.

Încălcarea art. 23 din Constituție – Calitatea legii: lipsa clarității, previzibilității și coerenței dispozițiilor legale

I. Fundamentul constituțional al exigenței privind calitatea legii

Potrivit **art. 23 alin. (2)** din Constituția Republicii Moldova:

„Legea se adoptă în condițiile constituționale și trebuie să fie clară, precisă și previzibilă pentru toți.”

Această prevedere consacră un principiu fundamental al statului de drept: **legalitatea trebuie să fie dublată de calitate normativă**, ceea ce presupune:

- claritate în formulare;
- previzibilitate în aplicare;

- coerență internă între dispoziții;
- absența contradicțiilor, vidurilor sau paralelismelor normative;
- posibilitatea interpretării și aplicării unitare în practică.

Acest standard este susținut și de jurisprudența constantă a **Curții Constituționale** și de doctrina **CEDO**, potrivit căreia o lege care guvernează drepturi fundamentale trebuie să fie **suficient de clară pentru a permite indivizilor să își regleze conduita și să anticipeze consecințele legale ale acțiunilor lor** (cauza *Sunday Times v. United Kingdom*, §49).

II. Lipsa de coerență și claritate în structura art. 114 din Legea nr. 149/2012

Examinarea dispozițiilor art. 114 relevă o **fragmentare normativă gravă**, ce creează ambiguități, omisiuni și necorelări logice, afectând serios aplicabilitatea și înțelegerea legii:

1. Alin. (1)–(3): introduc o logică decizională fundamentată profesional

- Administratorul este obligat să întocmească un **raport de analiză obiectivă a situației economice a debitorului**, cu propunerea fie pentru restructurare, fie pentru faliment.
- Este clar că acest raport constituie baza deciziei adunării creditorilor și are un rol central în orientarea procedurii.

Această parte a articolului conferă administratorului **rolul unui expert desemnat de instanță**, ce fundamentează tehnic și economic alegerea unei direcții procedurale.

2. Alin. (5)–(6): rup această logică și introduc un automatism arbitrar

- La alin. (5), decizia este transferată integral adunării creditorilor, „în modul stabilit la art. 57”, adică prin vot valoric, **fără nicio obligație de a ține cont de raportul administratorului** sau de circumstanțele economice ale debitorului.
- La alin. (6), legea prevede că dacă propunerea administratorului este respinsă, **se aplică automat procedura alternativă**, fără ca aceasta să fie pusă la vot separat și fără să existe intervenție sau filtrare judiciară.

Apare astfel o **fractură normativă**: deși administratorul are atribuții legale și este obligat să formuleze o propunere motivată, această propunere **nu este protejată procedural**, iar respingerea sa nu atrage o nouă deliberare, ci **impune în mod mecanic soluția contrară**, chiar dacă aceasta este contrară interesului procedural, economic sau colectiv.

3. Alin. (7) și (9): reglementează doar soluțiile favorabile administratorului – omisiune gravă privind cazurile inverse

- Alin. (7) reglementează cazul în care adunarea aprobă propunerea de restructurare – instanța o confirmă prin încheiere.
- Alin. (9) reglementează cazul în care adunarea aprobă propunerea de faliment – instanța decide intrarea în faliment.

Nu există niciun alineat care să reglementeze situația în care administratorul propune restructurarea, dar creditorii votează pentru faliment.

În această situație frecventă, legea nu stabilește:

- dacă instanța poate refuza falimentul;
- dacă are dreptul să reexamineze temeinicia votului creditorilor;
- dacă poate valorifica raportul administratorului în sens contrar votului;
- ce cale de atac are debitorul sau creditorii minoritari.

Această **lacună legislativă esențială** pune instanța într-o poziție de **pasivitate instituționalizată**, iar părțile în imposibilitatea de a anticipa cursul procedurii.

III. Efectele acestei incoerențe asupra justițiabililor și aplicării legii

Această lipsă de coerență și completitudine a reglementării generează multiple efecte negative:

1. **Imprevizibilitate procedurală** – participanții nu știu ce urmează în cazul votului împotriva propunerii administratorului;
2. **Incertitudine asupra rolului instanței** – lipsa unor dispoziții privind competența instanței duce la soluții neunitare;
3. **Posibilitatea unor interpretări arbitrare** – fiecare practician, instanță sau administrator poate aplica procedura în mod diferit;
4. **Lipsa unei garanții de echitate** – debitorul și creditorii minoritari nu știu dacă au un remediu efectiv împotriva unei decizii disproporționate.

IV. Riscurile constituționale ale unei reglementări incoerente

Calitatea legii este o condiție esențială pentru **respectarea altor drepturi fundamentale**: accesul la justiție (art. 20), dreptul de proprietate (art. 46), proporționalitatea (art. 54), egalitatea (art. 16).

O normă lipsită de claritate sau previzibilitate nu poate fi aplicată uniform și devine **neconstituțională prin efecte**: favorizează inegalitatea, nesiguranța juridică și arbitrariul.

V. Concluzie: art. 114 alin. (5)–(9) încalcă art. 23 din Constituție

Reglementarea actuală:

- **nu este clară** – lipsește coerența între rolul administratorului și forța juridică a propunerii sale;
- **nu este previzibilă** – nu reglementează cazul esențial al respingerii restructurării propuse de administrator;
- **nu este completă** – instanța nu are atribuții legale în această situație, iar părțile nu dispun de remediu;
- **nu este aplicabilă uniform** – lasă loc arbitrarului, interpretărilor divergente și deciziilor contrare interesului procedural.

Toate aceste elemente conduc la concluzia că art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9), în forma actuală, **încalcă art. 23 din Constituția Republicii Moldova** privind calitatea legii, și necesită revizuire sau completare legislativă sub controlul Curții Constituționale.

F. Cerințele sesizării

Având în vedere argumentele expuse anterior cu privire la caracterul neconstituțional al art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, în special prin raportare la articolele 16, 20, 23, 46 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectuos solicit:

- 1. Admiterea sesizării privind controlul constituționalității art. 114 alin. (5), (6), (7) și (9) din Legea nr. 149/2012 privind insolvența.*
- 2. Declararea neconstituționalității acestor dispoziții, în măsura în care:*

- permit ca decizia privind aplicarea procedurii falimentului să fie adoptată exclusiv prin votul valoric al creditorilor, fără garanții privind analiza raportului administratorului și fără intervenție efectivă a instanței de judecată;
- nu prevăd expres competența instanței în cazul în care propunerea administratorului privind aplicarea procedurii de restructurare este respinsă de adunarea creditorilor;
- exclud orice formă de control asupra votului discreționar exprimat de creditorii majoritari din punct de vedere valoric, în dauna interesului colectiv sau al debitorului;
- nu prevăd un mecanism de echilibru decizional prin vot pe clase de creditori, afectând egalitatea procedurală și dreptul efectiv de participare al creditorilor chirografari.

3. Sugerarea Parlamentului, cu titlu de recomandare, a necesității:

- reglementării unei proceduri de deliberare și votare pe clase a opțiunii între faliment și restructurare, similar procedurii votării planului;
- introducerii unei atribuții exprese a instanței de insolvabilitate de a controla oportunitatea și proporționalitatea votului creditorilor, în special în cazurile în care raportul administratorului susține restructurarea;
- asigurării unui echilibru între toate categoriile de creditori (inclusiv salariați, autorități publice, creditori chirografari), prin instituirea unor garanții procedurale reale de participare la luarea deciziei.

G. Lista documentelor relevante

Nu sunt.

Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice.

Cu deosebită considerație,

Nicula Nicolas

ÎNCHEIERE

05 august 2025

mun. Ungheni

Judecătoria Ungheni
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Dumitru RACOVIȚĂ
Vladislava ZIDRAȘCU

cu participarea reprezentantului contestatarului, avocatul Maria Canișcev, împuternicit în baza mandatului nr. 1498664 din 11 iulie 2025, administratorului insolvenței S.A. „COVOARE-UNGHENI” și președintele adunării creditorilor, administratorul autorizat Igor Bulgaru, a reprezentantului creditorului B.C. „MAIB” S.A., angajatul Ion Pogor, împuternicit în baza procurii nr. C220A16/27 din 22 aprilie 2024, și a reprezentantei creditorului B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A., angajata Doina Constantinova-Ogîlcă, împuternicită în baza procurii nr. 00/14-08/27 din 14 ianuarie 2025

examinând în ședință publică cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura de examinare a cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor, în cauza de insolvență inițiată la cererea introductivă a debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind intentarea procesului de insolvență

a c o n s t a t a t :

1. La 24 iunie 2025, reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, a înaintat în instanța de insolvență cerere, prin care a solicitat:
  - admiterea cererii;
  - suspendarea executării și efectele hotărârilor adunării repetate a creditorilor S.A. „COVOARE-UNGHENI”, adoptate în cadrul ședinței convocate pentru 24 aprilie 2025, lucrările căreia s-au desfășurat în perioada 24 aprilie 2025 – 17 iunie 2025 și s-au încheiat la 17 iunie 2025;
  - respingerea demersului administratorului insolvenței S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind confirmarea hotărârilor adunării repetate a creditorilor S.A. „COVOARE-UNGHENI” convocate pentru 24 aprilie 2025, lucrările căreia s-au desfășurat în perioada 24 aprilie 2025 – 17 iunie 2025 și s-au încheiat la 17 iunie 2025;
  - respingerea demersului administratorului insolvenței S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind dispunerea intentării procesului de faliment față de S.A. „COVOARE-UNGHENI” (f.d. 4-13, 70 vol. I).
2. La 30 iunie 2025, cererea respectivă a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, fiind format un dosar distinct (f.d. 189 vol. I).
3. La aceeași dată, a fost emisă încheiere prin care, printre altele, a fost dispusă primirea spre examinare a cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor; a amâna examinarea chestiunii privind confirmarea hotărârii adunării creditorilor S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind intrarea în faliment, din 17 iunie 2025 până la examinarea definitivă a cererii privind anularea hotărârii adunării creditorilor; expedierea administratorului insolvenței și președintelui adunării creditorilor cererea, fiind propus acestuia să prezinte instanței referință la cererea depusă și toate probele pe care își întemeiază obiecțiile din referință în termen de până la 07 iulie 2025 și fixată ședința de examinare a cererii pentru 10 iulie 2025 ora 11:00 (f.d. 190 vol. I).
4. În legătură cu aflarea judecătorului în concediu paternal în perioada 07 – 11 iulie 2025, ședința de judecată fixată nu a avut loc, fiind numită alta, în termen proxim, pentru 14 iulie 2025 ora 10:30 (f.d. 198 vol. I).
5. La 07 iulie 2025, creditorul B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. a prezentat referință, prin care a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor, ca fiind neîntemeiată (f.d. 200-205 vol. I).
6. În cadrul ședinței de judecată din 14 iulie 2025, reprezentantul contestatarului și reprezentantul creditorului B.C. „MAIB” S.A. au solicitat termen pentru a face cunoștință cu materialele dosarului și

de a se pregăti de examinarea cererii. Demersul acestora a fost admis, iar, în legătură cu imposibilitatea participării administratorului autorizat Igor Bulgaru la o dată proximă, ședința de judecată a fost amânată pentru 28 iulie 2025 ora 11:00 (f.d. 217 vol. I).

7. La 21 iulie 2025, creditorul B.C. „MAIB” S.A. a prezentat referință, prin care a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHEŢI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor, ca fiind neîntemeiată (f.d. 220-230 vol. I).

8. La 28 iulie 2025, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul contestatarului, avocatul Maria Canișev, a înaintat cerere, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea exercitării controlului constituționalității a prevederilor art. 114 alin. (5), (6), (7), (9) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 (f.d. 239-241 vol. I).

9. În motivarea acesteia, în special, a menționat că obiectul excepției intră în sfera actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție – având în vedere dispoziții dintr-o lege adoptată de Parlamentul Republicii Moldova (Legea nr. 149/2012). Excepția este ridicată de către o parte în proces - debitorul, prin reprezentantul său statutar - conform art. 121 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă. Dispozițiile contestate urmează a fi aplicate în soluționarea cauzei - întrucât hotărârea privind intentarea procedurii falimentului a fost luată în temeiul art. 114 alin. (5), (6), iar instanța este chemată să valideze această hotărâre în dosarul în care debitorul este parte. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale privind aceste dispoziții - astfel, nu există autoritate de lucru judecat care să excludă exercitarea controlului de constituționalitate.

10. Prin urmare, sunt întrunite toate condițiile legale pentru ridicarea excepției de către instanța de judecată.

11. În ceea ce ține de justificarea ridicării excepției de neconstituționalitate, a menționat că dispozițiile legale contestate ridică serioase dubii de constituționalitate, întrucât permit aplicarea falimentului în mod automat, prin votul pur valoric al creditorilor prezenți la adunare, fără ca: să fie examinată propunerea administratorului insolabilității desemnat de instanță; să se ia în calcul situația economică reală a debitorului; instanța să aibă un rol activ în verificarea proporționalității măsurii; să existe un mecanism de votare pe clase, care să asigure protecția creditorilor chirografari, în special salariații și instituțiile publice. Acest cadru normativ permite ca decizia cu cel mai grav impact - intentarea procedurii falimentului - să fie luată în mod pur mecanic, exclusiv prin votul creditorilor cu creanțe valorice mari, chiar dacă aceștia nu sunt afectați economic de alegerea între faliment și restructurare, spre deosebire de creditorii cu creanțe mici, care nu pot influența decizia, deși le sunt afectate în mod direct șansele de recuperare a creanței.

12. De asemenea, legea nu prevede nicio intervenție a instanței în cazul în care propunerea administratorului este respinsă, ceea ce generează o lacună legislativă gravă, contrară principiului proporționalității, echității procedurale și securității juridice.

13. Se solicită verificarea conformității art. 114 alin. (5), (6), (7), (9) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 cu următoarele articole din Constituția Republicii Moldova: art. 20 - dreptul la justiție efectivă: debitorul nu are acces la un control judiciar real asupra deciziei de faliment; art. 46 - dreptul la proprietate privată: aplicarea falimentului echivalează cu o expropriere fără despăgubire și fără motivare judiciară; art. 16 - egalitatea în drepturi: creditorii chirografari sunt excluși din procesul decizional, deși sunt afectați direct; art. 54 - proporționalitatea măsurilor: nu există nicio analiză a necesității falimentului în raport cu soluțiile mai puțin restrictive; art. 23 - calitatea legii: norma este lipsită de claritate, nu reglementează situația respingerii propunerii de restructurare și creează incertitudine procedurală.

14. În drept, a făcut referire la prevederile art. 12¹ din Codul de procedură civilă.

15. Totodată, a prezentat și sesizarea propriu-zisă (f.d. 1-23 vol. II).

16. Prin încheierea protocolară din 28 iulie 2025, reflectată în procesul-verbal al ședinței de judecată din data respectivă, în legătură cu greva avocaților anunțată, instanța de insolabilitate a dispus a admite demersul de amânare înaintat de reprezentantul contestatarului; a anexa la materialele dosarului cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizării propriu-zise pe 26 file; a amâna ședința de judecată pentru 05 august 2025 ora 10:00, cu menționarea reprezentantului contestatarului de a expedia în adresa creditorilor B.C. „MAIB” S.A. și B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și excepția în sine în aceeași zi; a stabili termen participanților vizați până la 01 august 2025, de a prezenta opinia scrisă pe marginea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (f.d. 24 vol. II).

17. La 31 iulie 2025, creditorul B.C. „MAIB” S.A. a prezentat opinia cu referire la cererea privind excepția de neconstituționalitate, prin care a solicitat respingerea cererii respective ca fiind abuzivă (f.d. 28-29).

18. În esență, în aceasta a menționat că instanța de insolvență urmează să verifice doar întrunirea celor patru condiții prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă. Totodată, în legătură cu faptul că cererea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la a treia ședință stabilită, apar suspiciuni referitor la scopul real al acestei cereri.

19. Consideră înaintarea cererii ca fiind un abuz de drept, cărui instanța de insolvență trebuie să-i pună capăt.

20. În drept, a făcut referire la prevederile art. 12¹ alin. (2), 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

21. La 31 iulie 2025, creditorul B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. a prezentat opinia cu referire la cererea privind excepția de neconstituționalitate, prin care a solicitat respingerea cererii respective ca fiind inadmisibilă (f.d. 32-35).

22. În motivarea acesteia, în esență, a menționat circumstanțele de fapt și de drept cu referire la fondul cererii privind anularea hotărârii adunării creditorilor, evidențiind faptul că prevederile art. 114 alin. (5), (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 nu sunt aplicabile la examinarea cererii privind anularea hotărârii adunării creditorilor

23. În ședință de judecată, **reprezentantul contestatarului, avocatul Maria Canișceșev**, a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat admiterea acesteia, potrivit formulării

24. În ședința de judecată, **administratorul insolvenței S.A. „COVOARE-UNGHENI” și președintele adunării creditorilor, administratorul autorizat Igor Bulgaru**, a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat admiterea acesteia. În esență, a menționat că lacunele invocate urmează a fi analizate de către Curtea Constituțională.

25. În ședință de judecată, **reprezentantul creditorului B.C. „MAIB” S.A., angajatul Ion Pogor**, a menționat că susține cele invocate în opinia scrisă prezentată.

26. În ședința de judecată, **reprezentanta creditorului B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A., angajata Doina Constantinova-Ogîlcă**, a solicitat să fie respinsă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă, invocând cele menționate în opinia scrisă prezentată.

Poziția instanței:

27. Verificând poziția participanților la proces, studiind cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, materialele dosarului și legislația pertinentă, instanța de insolvență consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată din raționamentele ce urmează.

28. Potrivit art. 12¹ alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile. Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

29. În continuare, instanța de judecată urmează să analizeze dacă, la caz, sunt întrunite cumulativ condițiile pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate invocată.

Dacă obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit.a) din Constituție

30. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

31. Având în vedere prevederile menționate, instanța de insolvență relevă că această condiție este întrunită la caz, or se solicită controlul constituționalității prevederilor art. 52 alin. (5) din Codul de procedură.

Dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu

32. Instanța de insolvabilitate constată că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate este înaintată de către reprezentantul contestatarului, deci și această condiție este întrunită în speță.

33. Aici este de notat că excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul participantului în proces este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

Dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei

34. În situația în care a fost înaintată cerere privind anularea hotărârilor adunării creditorilor S.A. „COVOARE UNGHENI”, care au fost luate la prima adunare de raportare desfășurată potrivit art. 114 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, având în vedere, inclusiv, temeiurile invocate în susținerea cererii privind anularea hotărârilor adunării creditorilor, instanța de insolvabilitate admite că prevederile art. 114 alin. (5), (6), (7), (9) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 vor fi aplicate în prezenta cauză.

35. Având în vedere cele expuse, se atestă că și această condiție este întrunită la caz.

Dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate

36. Instanța de insolvabilitate reține faptul că, în privința constituționalității art. 114 alin. (5), (6), (7), (9) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale.

37. Luând în considerare cele expuse, instanța de insolvabilitate conchide că sunt întrinite cumulativ cele patru condiții stabilite de lege pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate.

38. În această ordine de idei, instanța de insolvabilitate consideră neîntemeiată cerința creditorului B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. de a declara ca fiind inadmisibilă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

39. La fel, în condiția în care ședințele de judecată în prezenta cauză au fost amânate întemeiat, inclusiv, la cererea reprezentantului creditorului B.C. „MAIB” S.A. și în legătură cu greva avocaților, luând în considerare că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate este însoțită de sesizarea propriu-zisă, care este una motivată, la moment, nu poate fi catalogată cererea înaintată de reprezentantul contestatarului ca fiind un abuz de drept al participantului respectiv.

40. Generalizând, în conformitate cu art. 12¹, 269-270, 359 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

d i s p u n e:

A admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura de examinare a cererii înaintate de reprezentantul debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, Nicula Nicolas, privind anularea hotărârii adunării creditorilor, în cauza de insolvabilitate inițiată la cererea introductivă a debitorului S.A. „COVOARE-UNGHENI”, privind intentarea procesului de insolvabilitate.

A ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 114 alin. (5), (6), (7), (9) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit sesizării înaintate.

A sesiza Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la controlul constituționalității normelor enunțate.

Încheierea separat nu se supune niciunei căi de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Digitally signed by Racoviță Dumitru
Date: 2025.08.05 14:51:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Dumitru RACOVIȚĂ